

Αποφαίνεται πολιτικὸς ἀναλυτὴς σὲ σοβαρὴ κυριακάτικη ἔφημερίδα: «Μὲ ἄλλα λόγια, οὐδεὶς μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴ διάγνωση τοῦ Σημίτη». Καὶ δίπλα, ὁ ἴδιος: «Ἐκλογές ἢ χάος; Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα εἶναι φλυαρίες ἢ ἀερολογίες». (Ἀναγνώστη μου ταπεινέ, ἐσὺ τσιμουδιά. Αὐτὸς ἔφα). Διαβάζω σὲ ἄλλη στήλη: «Ἀπλῶς τὸ πᾶνε [οἱ τροϊκανοί] ἄλλοῦ. Ὅταν λένε ἀνταγωνιστικότητα δὲν ἐννοοῦν ὅτι ἐπιδιώκουν νὰ ἀναβαθμίσουν τὸ ἐπίπεδο τῆς παραγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Θέλουν νὰ ὑποβαθμίσουν τὸ ἐπίπεδο ζωῆς τῶν Ἑλλήνων». (Καὶ γι'αὐτὸ ἔχουν πληρώσει 110 δισεκατομμύρια εὐρῶ καὶ διαπραγματεύονται νὰ καταβάλουν ἄλλα 130, πάνω ἀπ'ὄσα χάνουν μὲ τὰ κουρέματα. Μὰ τὴν πίστη μου, ἀκριβὸ γινάτι! Ἦ χόμπι;). Τέλος νὰ ἀναφερθῶ καὶ σὲ μία ἀκόμα ἀποκαλυπτικὴ ἀλήθεια: «Κατὰ τοῦτο ἡ ἐπερχόμενη ἀναπότρεπτη καταστροφή φέρνει ἐλπίδα. Τὴ μόνη ἐλπίδα νὰ συνεχιστεῖ ἡ παρουσία τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν ἱστορία» (Αὐτοπεποίθηση καὶ αὐτάρκεια μὴ ἐπιδεχόμενες ἀμφισβήτηση).

Τέσσαρες ἀπόλυτες βεβαιότητες ἀπὸ καταιγισμὸ παρόμοιων δημοσιευμάτων. Ἀξιωματικὲς ἀλήθειες· πολιτικὲς ὀρθότητες ἀναντίρρητες. Σὰν τοὺς χρησμοὺς τῶν ἀρχαίων μαντείων. Ὡς προερχόμενες ἀπὸ συμπαντικὴ νομοτέλεια. Ἀπορρίπτεται κάθε διαλογισμικὴ διεργασία· διότι αὐτὴ, ἀπ' ὅπου καὶ ἂν ξεκινήσει, ἄλλα λέει, ἄλλοῦ καταλήγει. Μοῦ ἔχει κάμει (καὶ ἐξακολουθεῖ) βαθύτατη ἐντύπωση ἡ ἀσυμφωνία περὶ τὴ σημερινὴ κατάσταση τοῦ κόσμου ὅλων ὅσοι εἶναι, ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἢ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι εἰδικοί, εἰδήμονες καὶ ἐπαίοντες. Πολιτικοὶ (ἡγέτες καὶ παρατρεχάμενοι)· ἐπιστήμονες πλείστων εἰδικότητων, οἰκονομολόγοι, κοινωνιολόγοι, ἱστορικοί· ἐταιρεῖες ἐρευνῶν, think-tanks, ἐταιρεῖες ἀξιολογήσεων, τράπεζες· μελετητὲς παντὸς εἶδους, νομπελίστες, ἐπιχειρηματίες· οἱ Πασαρίδης, Krugman, Stiglitz, Roubini, Soros, Παγουλάτος, Χαλικιάς, Βαρουφάκης, Δασκαλόπουλος· τὸ Bloomberg, οἱ Financial Times· ὅλοι διαφωνοῦν μεταξύ τους· ὁ ἓνας μὲ τὶς ἀπόψεις τοῦ ἄλλου. Καὶ ὅπου ὑπάρχει εἰκόνα συμφωνίας, εἶναι ἐπίφαση· πρόκειται γιὰ ἐπιβολὴ μιᾶς ἀπόψεως ἐπὶ τῆς ἄλλης (σχέση Μέρκελ-Σαρκοζὺ π.χ.). Οἰκουμενικὴ παραζάλη.

Πριν από ένα περίπου μήνα, στις 12 του περασμένου Δεκέμβρη, συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Νέοι Φάκελοι» της τηλεοράσεως του ΣΚΑΪ έφτα Έλληνες οικονομολόγοι, πανεπιστημιακοί καθηγητές στις Η.Π.Α., τη Μεγάλη Βρεταννία, τη Γερμανία και την Ελλάδα (ένας Βραβείο Νομπέλ). Θέμα ή οικονομική κρίση της Ελλάδος. Έφτα διαφορετικές απόψεις: από άκραϊες αντίθεσεις (εύρω-δραχμή) έως πιο ήπιες διαφωνίες.

Μπροστά σε αυτό το φαινόμενο ή πρώτη, φρονῶ, υποχρέωση τῶν πολιτῶν (καί τῶν πολιτικῶν, ἀσφαλῶς), ποὺ θέλουν νὰ φανοῦν χρήσιμοι, εἶναι ή ἐπίδειξη στίς γνῶμες καί στή συμπεριφορά τους, ὄλων μας δηλαδή, μιᾶς μεγάλης ταπεινοφροσύνης· καί μέτρου (ἐπὶ πᾶσιν ἀρίστου, κατὰ Πυθαγόραν). Δέν ὑπάρχουν ἀπόλυτες ἀλήθειες. Ὑπάρχει γύρω μας ἕνας κόσμος ποὺ ἀλλάζει μέ πρωτόγνωρη ταχύτητα. Παρατηροῦνται στήν παγκόσμια οἰκονομία ἀλλαγές χωρίς προηγούμενο. Δύσκολα τίς προφταίνουν, μποροῦν νὰ τίς παρακολουθήσουν τὰ ἄτομα καί οἱ κοινωνίες. Ἀλλαγές ποὺ ἄλλοτε γίνονταν σε διάστημα ἑκατονταετιῶν σήμερα πραγματοποιοῦνται σε μονοψήφιο ἀριθμὸ ἐτῶν. Ὁ κόσμος, τὸν ὁποῖον ἀφήνει ὁ ἀπερχόμενος σήμερα ἄνθρωπος, δέν ἔχει καμία σχέση μέ τὸν κόσμο μέσα στὸν ὁποῖο γεννήθηκε. Ὁ οἰκουμενικὸς πληθυσμὸς ξεπέρασε τὰ ἑφτά δισεκατομμύρια ψυχές· πρὶν ἀπὸ 35 χρόνια ἦταν τέσσερα. Κάθε δῶδεκα χρόνια ἕνα δισεκατομμύριο παραπάνω. Αὔξηση σε μιὰ γενιὰ ὅση περίπου σε ὀλόκληρη τὴν προηγηθεῖσα ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Πολλές ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια πολῖτες τοῦ κόσμου ἔχουν μπεῖ τίς τρεῖς τελευταῖες δεκαετίες στήν παραγωγικὴ διαδικασία. Τρία δισεκατομμύρια πρόσθετα στόματα νὰ τραφοῦν. Ἡ παγκοσμιοποίηση. Εὐλογία ή ὄλεθρος; Ὁ ἰνδοαμερικανὸς οικονομολόγος-καθηγητῆς στὸ Πανεπιστήμιο Columbia Jagdish Bhagwati στὸ βιβλίο του In Defence of Globalization, ἐκδ. 2004 (ὁ Economist τὸ ἔχαρακτήρισε ὡς τὸ «ἔγχειρίδιο τοῦ νουνεχοῦς πολίτη περὶ τῆς παγκόσμιας οικονομικῆς ὀλοκληρώσεως») καταλήγει: «Ἡ δημόσια δράση δέν θὰ πετύχει ἐκτὸς ἂν ἀπεικονίζει ὄχι μόνο πάθη, ἀλλὰ καί ὀρθολογισμό. Ὁ ὀρθολογισμὸς καί ή ἀνάλυση ἀπαιτοῦν νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν ἰδέα ὅτι ή παγκοσμιοποίηση στερεῖται ἀνθρώπινου προσώπου...».

Μέσα σε αὐτὸ τὸ πλαίσιο, σε αὐτὸν τὸν περίγυρο κινεῖται καί ή χώρα μας. Κατὰ τὴ διάρκεια αὐτῆς τῆς με ἰλιγγιώδη ταχύτητα πορείας, εἴμαστε

ὕποχρεωμένοι, καλούμαστε νὰ λάβουμε ὑπαρξιακῆς σοβαρότητας καὶ διαστάσεων ἀποφάσεις. Ἄς ἐπιδείξουμε λοιπὸν καὶ ἐμεῖς τὴ συνιστώμενη ἀπὸ τὸν ἰνδοαμερικανὸ σοφὸ κατανόηση καὶ γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ λαὸς μας. Ἄς ἀπορρίψουμε τὶς διάφορες δαιμονολογικὲς καὶ συνωμοσιολογικὲς θεωρίες. Καὶ ἄς χρησιμοποιήσουμε νοῦ καὶ γνώση στὴν ἀνάλυση τῆς καταστάσεως καὶ στὴν ἀναζήτηση λύσεως τῶν προβλημάτων μας. Ἄς ἀφήσουμε τὶς μεγαλαυχίες καὶ τὶς κόκκινες γραμμὲς (ποὺ δὲν εἶναι παρὰ μικροκομματικὲς σκοπιμότητες· ἄγρα ἀπελπισμένων ψήφων) γιὰ ἀργότερα.

25 Ἰανουαρίου 2012